

USTAWA O GATUNKACH OBCYCH

Departament Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

18 grudnia 2021 r. wchodzi w życie *ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych*. Przepisy ustawy dotyczą gatunków obcych, jednakże regulacje w niej zawarte odnoszą się głównie do inwazyjnych gatunków obcych, zwanych IGO. Obecnie zasady funkcjonowania systemu ochrony przed gatunkami obcymi reguluje art. 120 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wydane na podstawie art. 120 ust. 2f rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym. Przedmiotowe przepisy, w zmodyfikowanej formie, zostały przeniesione do ustawy o gatunkach obcych, która reguluje właściwości i zadania organów administracji publicznej oraz innych podmiotów w zakresie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, a także w zakresie wykonywania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. L 317 z 4.11.2014, s.35), które weszło w życie 1 stycznia 2015 r.

Ustawa o gatunkach obcych zachowuje dotychczasowy podział kompetencji wyłączając w art. 7 ust. 3

stosowanie ustawy w zakresie zakazu wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku gatunków obcych w przypadku działań z wykorzystaniem organizmów wodnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym oraz w art. 97 ust. 1 i art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim¹.

Inwazyjne gatunki obce zostały podzielone na dwa zasadnicze rodzaje IGO – gatunki stwarzające zagrożenie dla Unii Europejskiej oraz gatunki stwarzające zagrożenie dla Polski. W ramach obu rodzajów IGO wyszczególniono IGO, które będą podlegały szybkiej eliminacji oraz IGO uznane za rozprzestrzenione na szeroką skalę. Oba rodzaje IGO wymagają działań zaradczych, które różnią się priorytetem ich podejmowania. W pierwszej kolejności przeciwdziałaniem są objęte gatunki wymagające szybkiej eliminacji, a zasadniczym celem podejmowanych działań będzie całkowite usu-

nięcie zagrożenia spowodowanego pojawieniem się takiego gatunku, jeżeli to możliwe – przez jego pełną i trwałą eliminację. Działania zaradcze w stosunku do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii lub dla Polski oraz warunki ich przeprowadzania określi rozporządzenie Rady Ministrów wydane na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o gatunkach obcych. Przedmiotowe rozporządzenie zawierać będzie także środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO.

Wykaz inwazyjnych gatunków obcych IGO

Wykaz IGO stwarzających zagrożenie dla Unii określa rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. przyjmujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014. Po dwukrotnej aktualizacji² wykaz za-

¹ Art. 7. 1. Zakazuje się wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku gatunków obcych. (...) 3. Zakazu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się w odniesieniu do:

1) działań z wykorzystaniem organizmów wodnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2168 oraz z 2021 r. poz. 1718) oraz w art. 97 ust. 1 i art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 650, 694 i 1718),

² rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 (obejmuje 37 gatunków);

– rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1263 z dnia 12 lipca 2017 r. aktualizujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii ustanowiony w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/1141 na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 (Dz. Urz. UE L 182

Rak sygnałowy (*Pacifastacus leniusculus*).

wiera 66 gatunków. Obecnie trwają prace nad rozszerzeniem wykazu o kolejne gatunki, wśród których ma się znaleźć sumik czarny (*Ameiurus melas*) i sumik karłowaty (*Ameiurus nebulosus*).

Natomiast listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski określi rozporządzenie Rady Ministrów, przy czym IGO stwarzające zagrożenie dla Polski oraz dla Unii wskazane zostaną z podziałem na podlegające szybkiej eliminacji i rozprzestrzenione na szeroką skalę. Obecnie obowiązuje lista roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym określona w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r., zawierająca 52 gatunki zwierząt i roślin, w tym 8 gatunków ryb.

W celu wprowadzenia spójnego systemu postępowania z IGO ustawa

z 13.07.2017, str. 37) (obejmuje 12 gatunków) oraz

- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1262 z dnia 25 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/1141 w celu aktualizacji wykazu inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii (Dz. Urz. UE L 199 z 26.07.2019, str. 1) (obejmuje 17 gatunków).

o gatunkach obcych zawiera zakazy analogiczne do tych obowiązujących wobec IGO stwarzających zagrożenie dla Unii Europejskiej. W odniesieniu do ww. gatunków w art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 1143/2014 zawarto zakazy następujących zamierzonych działań: wprowadzania ich na terytorium Unii, w tym przemieszczania tranzytem pod nadzorem celnym, przetrzymywania, hodowania (w tym w obiekcie izolowanym), przywożenia do Unii, wywożenia z Unii lub przemieszczania w granicach Unii z wyjątkiem transportu gatunków do obiektów w związku z ich eliminacją, wprowadzania do obrotu, wykorzystywania lub wymieniania, zezwalania na ich rozmnażanie, hodowlę lub uprawę (w tym w obiekcie izolowanym), a także uwalniania do środowiska. Przewidziano jednakże możliwość wydania zezwolenia na odstępstwa od ograniczeń na większość z wymienionych czynności³, przy czym mogą je otrzymać jedynie jednostki prowadzące badania naukowe lub

³ Art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1143/2014 nie przewiduje odstępstw od ograniczenia na wprowadzanie do obrotu oraz uwalnianie do środowiska.

ochronę *ex situ* w tym zakresie. Uzasadnieniem do wydania zezwolenia może być także produkcja do celów naukowych, a następnie medycznych w przypadku, gdy stosowanie produktów pochodzących od tych gatunków jest nieuniknione ze względu na postępy w dziedzinie zdrowia ludzkiego. W wyjątkowych sytuacjach, ze względu na nadrzędny interes publiczny, w tym względy społeczne lub gospodarcze, państwa członkowskie mogą wydawać jednostkom zezwolenia na prowadzenie innych działań pod warunkiem uzyskania upoważnienia Komisji. Niezbędnym warunkiem do wydania zezwolenia jest prowadzenie działań w obiekcie izolowanym⁴.

Centralny Rejestr Danych o IGO

W związku z potrzebą wypełnienia obowiązku dotyczącego ustanowienia systemu nadzoru obejmującego IGO stwarzające zagrożenie dla Unii Europejskiej⁵ oraz zapewnienia należytego informowania społeczeństwa o inwazyjnych gatunkach obcych, nowe przepisy ustawowe tworzą i określają zasady funkcjonowania Centralnego Rejestru Danych o IGO, w którym mają być gromadzone i rejestrowane dane dotyczące występowania w środowisku IGO stwarzających zagrożenie dla Unii Europejskiej oraz IGO stwarzających zagrożenie dla Polski, podjętych wobec nich działaniach zaradczych i ich skuteczności oraz wydanych zezwoleń.

Ustawa o gatunkach obcych wprowadza obowiązek i reguluje procedurę zawiadomienia właściwego organu, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, przez każdą osobę, która stwierdzi obecność w środowisku IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii Europejskiej lub dla Polski. Wójt,

⁴ Art. 8 ust. 2 rozporządzenia nr 1143/2014.

⁵ Art. 14 rozporządzenia nr 1143/2014.

» burmistrz lub prezydent miasta, po dokonaniu weryfikacji formalnej zgłoszenia, zawiadamia odpowiednio do miejsca stwierdzenia ww. IGO, właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ), dyrektora parku narodowego, dyrektora urzędu morskiego lub Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego. Celem ww. regulacji jest umożliwienie niezwłocznego działania przez organy właściwe ze względu na miejsce stwierdzenia IGO, przede wszystkim w zakresie podjęcia próby szybkiej eliminacji takiego gatunku na wczesnym etapie inwazji, ale też stosowania działań zaradczych wobec gatunku rozprzestrzenionego na szeroką skalę. Art. 20 ust. 1 ustawy o gatunkach obcych wskazuje, że działania zaradcze w stosunku do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii lub Polski, podlegającego szybkiej eliminacji, przeprowadza:

- 1) dyrektor parku narodowego – na obszarze tego parku narodowego;
- 2) Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego – na obszarach morskich poza obszarem parku narodowego;
- 3) właściwy dyrektor urzędu morskiego – na obszarze pasa technicznego poza obszarem parku narodowego;
- 4) właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska – na obszarach innych niż wymienione w pkt 1–3.

W odniesieniu do IGO uznanego za rozprzestrzenionego na szeroką skalę art. 21 ustawy stanowi, że działania zaradcze będzie przeprowadzał właściwy dla danego obszaru wymieniony powyżej podmiot, z wyłączeniem RDOŚ, który został uprawniony do przeprowadzania działań zaradczych jedynie na obszarze rezerwatu przyrody, dla którego jest właściwy, z wyłączeniem lasów stanowiących

Pełna lista inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i Polski

Liczba gatunków na liście UE: 66

Liczba gatunków na liście PL: 52

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rozporządzenie KE			Rozp. MŚ
			2016	2017	2019	PL
ROŚLINY						
1.	azolla drobna (karolińska)	<i>Azolla filiculoides</i>				X
2.	moczarka delikatna	<i>Elodea nuttallii</i>		X		X
3.	–	<i>Spartina anglica</i>				X
4.	–	<i>Microstegium vimineum</i>		X		
5.	rozplenica szczecinkowata	<i>Pennisetum setaceum</i>		X		
6.	wytwócnik różnolistny	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>		X		
7.	kabomba karolińska	<i>Cabomba caroliniana</i>	X			
8.	lagarosyfon wielki	<i>Lagarosiphon major</i>	X			
9.	–	<i>Alternanthera philoxeroides</i>		X		
10.	gunera brazylijska	<i>Gunnera tinctoria</i>		X		
11.	barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>		X		X
12.	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>	X			X
13.	barszcz perski	<i>Heracleum persicum</i>	X			
14.	grubosz Helmsa	<i>Crassula helmsi</i>				X
15.	kolcolist zachodni	<i>Ulex europaeus</i>				X
16.	kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i>				X
17.	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>		X		X
18.	niecierpek pomarańczowy	<i>Impatiens capensis</i>				X
19.	rdestowiec czeski (pośredni)	<i>Reynoutria x bohemica</i>				X
20.	rdestowiec japoński (ostrokończysty)	<i>Reynoutria japonica</i>				X
21.	rdestowiec sachaliński	<i>Reynoutria sachalinensis</i>				X
22.	trojęść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>		X		X
23.	tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>	X			X
24.	–	<i>Baccharis halimifolia</i>	X			
25.	–	<i>Ludwigia grandiflora</i>	X			
26.	–	<i>Ludwigia peploides</i>	X			
27.	–	<i>Persicaria perfoliata</i>	X			
28.	eichornia gruboogonkowa	<i>Eichhornia crassipes</i>	X			
29.	opornik fatkowaty	<i>Pueraria montana</i>	X			
30.	partenium ambrozjowate	<i>Parthenium hysterophorus</i>	X			
31.	wąkrotka jaskrowata	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	X			
32.	wytwócnik brazylijski	<i>Myriophyllum aquaticum</i>	X			
33.	–	<i>Acacia saligna</i>			X	
34.	bożodrzew gruczołowaty	<i>Ailanthus altissima</i>			X	X
35.	–	<i>Andropogon virginicus</i>			X	
36.	–	<i>Cardiospermum grandiflorum</i>			X	
37.	–	<i>Cortaderia jubata</i>			X	
38.	–	<i>Ehrharta calycina</i>			X	
39.	gymnocoronis dębolistny	<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>			X	

rezerwat przyrody. Na pozostałych nieruchomościach będących własnością Skarbu Państwa działania zaradcze przeprowadzał będzie zarządca nieruchomości, np. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a w przypadku obszarów będących własnością prywatną oraz innych niż państwowe osób prawnych albo innych niż państwowe jednostek organizacyjnych, podmiot władający nieruchomością po uzyskaniu informacji o obecności IGO na jego nieruchomości. Podmiot władający, po zastosowaniu w stosunku do IGO działań zaradczych, zawiadamia gminę o ich przeprowadzeniu na własną rękę. Jeżeli natomiast podmiot władający nie będzie miał możliwości wykonania działań zaradczych we własnym zakresie, w szczególności ze względów finansowych, zobowiązany będzie do niezwłocznego zwrócenia się do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta z wnioskiem o zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych. Jest to niezwykle istotne, bowiem w przypadku, gdy podmiot władający nieruchomością nie wystąpi z wnioskiem o zwolnienie z przeprowadzenia działań zaradczych, ani nie przeprowadzi działań zaradczych we własnym zakresie w terminie roku od dnia otrzymania informacji o IGO, wójt, burmistrz albo prezydent miasta może przeprowadzić działania zaradcze na koszt podmiotu władającego nieruchomością.

Podział kompetencji w zakresie wykorzystania w akwakulturze ryb/organizmów wodnych gatunków uznanych za nierodzone/obcych

Obowiązujące przepisy stanowią, iż zezwolenie na działanie z wykorzystaniem w akwakulturze ryb gatunku obcego, uznanego za

Trawianka (*Percottus glenii*).

Czebaczek (*Pseudorasbora parva*).

nierodzone, wydawane jest przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa na podstawie art. 3 ust. 1 oraz art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym, przy czym zezwolenia nie wymaga wprowadzenie ryb gatunku obcego do zamkniętego zakładu akwakultury⁶. Po

⁶ Wymagane jest spełnienie warunków wskazanych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie wykazu gatunków ryb uznanych za nierodzone i wykazu gatunków ryb uznanych za rodzime oraz warunków wprowadzania gatunków ryb uznanych za nierodzone, dla których nie jest wymagane zezwolenie na wprowadzenie:

§ 6. 2. Gatunki ryb inne niż wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia mogą zostać wprowadzone do zamkniętego zakładu akwakultury w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia nr 708/2007, jeżeli:

- 1) spełnia on wymagania określone w art. 3 pkt 3 rozporządzenia nr 708/2007, co zostało potwierdzone w wyniku przeprowadzonej kontroli;
- 2) podmiot prowadzący zamknięty zakład akwakultury przekazał ministrowi właściwemu do spraw rybołówstwa:
 - a) pisemną informację o zabezpieczeniach

wejściu w życie ustawy o gatunkach obcych zastosowanie będą miały również przepisy przedmiotowej ustawy odnośnie IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii Europejskiej oraz stwarzającego zagrożenie dla Polski. Ustawa o gatunkach obcych wprowadza, w art. 7 ust. 2., zakazy w odniesieniu do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski, w tym za-

przed wydostawaniem się do powierzchniowych wód śródlądowych organizmów z utrzymywanych obsad, patogenów i odpadów, zastosowanych w tym zakładzie; informację aktualizuje się corocznie w terminie do dnia 30 maja,

b) dane zawarte w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 535/2008 z dnia 13 czerwca 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 708/2007 w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo (Dz. Urz. UE L 156 z 14.06.2008, str. 6) w załączniku w części 1 (informacje ogólne) arkusza informacyjnego;

3) transport tych gatunków ryb z i do tego zakładu jest przeprowadzany w sposób uniemożliwiający ich wydostanie się do powierzchniowych wód śródlądowych. >>

» kaz przetrzymywania, chowu lub hodowli, rozmnażania lub uprawy, wykorzystywania oraz wymiany. Przewidziano jednakże możliwość wydawania odstępstw od zakazów dotyczących IGO. Uprawnienie do wydawania zezwoleń na odstępstwa od ograniczeń określonych w rozporządzeniu nr 1143/2014 przyznano Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska (GDOŚ), natomiast w przypadku zakazów dotyczących IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski, zamieszczonych w art. 7 ust. 2⁷ ustawy o gatunkach obcych, zezwolenia na odstępstwa wydaje RDOŚ. W art. 8 ust. 18 pkt 4 ww. ustawy wskazano, że wydanie zezwolenia w odniesieniu do IGO nie jest możliwe, jeżeli chów i hodowla organizmów wodnych nie spełnia warunków w zakresie wprowadzania gatunku obcego do zamkniętego zakładu akwakultury określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3f ustawy o rybnictwie śródlądowym, tj. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie wykazu gatunków ryb uznanych za nierodzące i wykazu gatunków ryb uznanych za rodzime oraz warunków wprowadzania gatunków ryb uznanych za nierodzące, dla których nie jest wymagane zezwolenie na wprowadzenie. Zatem zezwolenie może zostać wydane tylko, gdy IGO jest przetrzymywane w zamkniętym zakładzie akwakultury.

⁷ § 7. 2. W odniesieniu do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski zakazuje się także:

- 1) przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wywozu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) transportu, z wyłączeniem transportu IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski w związku z przeprowadzanymi działaniami zaradczymi;
- 3) przetrzymywania;
- 4) chowu lub hodowli, rozmnażania lub uprawy;
- 5) wprowadzania do obrotu;
- 6) wykorzystywania;
- 7) wymiany

Pełna lista inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i Polski cd.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rozporządzenie KE			Rozp. MŚ
			2016	2017	2019	PL
40.	–	<i>Lespedeza cuneata</i>			X	
41.	chmiel japoński	<i>Humulus scandens</i>			X	
42.	węzówka japońska	<i>Lygodium japonicum</i>			X	
43.	jadłoszyn baziowaty	<i>Prosopis juliflora</i>			X	
44.	salwinia uciążliwa	<i>Salvinia molesta</i>			X	
45.	smokrzyn łojodajny	<i>Triadica sebifera</i>			X	
ZWIERZĘTA						
RAMIENIOWE		TENTACULATA				
46.	–	<i>Mnemiopsis leidyi</i>				X
WIRKI		TURBELLARIA				
47.	–	<i>Arthurdendyus triangulatus</i>			X	
PANCERZOWE		MALACOSTRACA				
48.	krab wełnistoreki (wełnistoczypcy)	<i>Eriocheir sinensis</i>	X			X
49.	rak Luizjański	<i>Procambarus clarkii</i>	X			X
50.	rak marmurkowy	<i>Procambarus fallax f. virginialis</i>	X			
51.	rak pręgowany (amerykański)	<i>Orconectes limosus</i>	X			X
52.	rak sygnowy (kalifornijski)	<i>Pacifastacus leniusculus</i>	X			X
53.	–	<i>Orconectes virilis</i>	X			
OWADY		INSECTA				
54.	biedronka azjatycka	<i>Harmonia axyridis</i>				X
55.	–	<i>Vespa velutina nigrithorax</i>	X			
MAŁŻE		BIVALVIA				
56.	ostryga pacyficzna	<i>Crassostrea gigas</i>				X
57.	szczeżuja chińska	<i>Sinanodonta woodiana</i>				X
58.	–	<i>Corbicula fluminalis</i>				X
59.	–	<i>Corbicula fluminea</i>				X
RYBY		PISCES				
60.	babka bycza	<i>Neogobius melanostomus</i>				X
61.	babka łysa (gołogłowa)	<i>Neogobius gymnotrachelus</i>				X
62.	babka marmurkowata (marmurkowa)	<i>Proterorhinus marmoratus</i>				X
63.	babka szczypta (rzeczna)	<i>Neogobius fluviatilis</i>				X
64.	czebaczek amurski	<i>Pseudorasbora parva</i>	X			X
65.	pirapitinga (pirania paku)	<i>Piaractus brachipomus</i>				X
66.	sumik kartowaty	<i>Ameiurus nebulosus</i>				X
67.	trawianka	<i>Perccottus glenii</i>	X			X
68.	bass słoneczny	<i>Lepomis gibbosus</i>			X	
69.	sumik koralowy (sumik węgorzowaty)	<i>Plotosus lineatus</i>			X	
PŁAZY		AMPHIBIA				
70.	żaba rycząca (żaba byk, żaba wół)	<i>Lithobates (Rana) catesbeianus</i>	X			X

» Kary za naruszenie zakazów dotyczących IGO

Ustawa o gatunkach obcych określa także zasadę, że wprowadzający inwazyjny gatunek do środowiska ponosi koszty usunięcia tego IGO ze środowiska oraz ustanawia kary za naruszenie przepisów. Nowością jest wprowadzenie w art. 33 ustawy przepisu dającego podstawę do nałożenia **administracyjnej kary pieniężnej** za naruszenie zakazów dotyczących IGO do wysokości 1 000 000 zł. Karę administracyjną wymierza RDOŚ właściwy ze względu na miejsce naruszenia, a jej kwota uzależniona będzie m.in. od wysokości środków koniecznych do wypłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez gatunek obcy, wysokości środków niezbędnych do przywrócenia środowiska do stanu sprzed wyrządzenia szkody, oraz wysokości nakładów poniesionych przez organy administracji na działania podjęte w celu usunięcia następstw naruszenia. Dodatkowo, w przypadku osoby fizycznej, będą brane pod uwagę warunki osobiste strony.

W ustawie o gatunkach obcych **przepisy karne** za nieprzestrzeganie zakazów związanych z gatunkami obcymi, w stosunku do dotychczasowych, ustalonych w *ustawie o ochronie przyrody*, uległy zastrzeżeniu w odniesieniu do inwazyjnych gatunków obcych. Naruszenie zakazu wprowadzania do środowiska IGO lub przemieszczania, a także innych zakazów ich dotyczących, jest przestępstwem i podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. W przypadku naruszenia zakazu wprowadzania do środowiska lub przemieszczania w środowisku gatunku obcego, który nie został zaliczony do IGO, kara jest znacznie łagodniejsza, bowiem sprawca podlega karze aresztu albo grzywny.

Pełna lista inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i Polski cd.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rozporządzenie KE			Rozp. MŚ
			2016	2017	2019	PL
GADY		REPTILIA				
71.	żółw jaszczurowaty	<i>Chelydra serpentina</i>				X
72.	żółw malowany	<i>Chrysemys picta</i>				X
73.	żółw ostrogrzbiety	<i>Grapthemys pseudogographica</i>				X
74.	żółw ozdobny (w tym: czerwonolicy, żółtolicy, żółtobruchy)	<i>Trachemys scripta</i>	X			X
PTAKI		AVES				
75.	sterniczka jamajska	<i>Oxyura jamaicensis</i>	X			X
76.	gęsiówka egipska	<i>Alopochen aegyptiacus</i>		X		X
77.	bernikla kanadyjska	<i>Branta canadensis</i>				X
78.	ibis czczony	<i>Threskiornis aethiopicus</i>	X			
79.	wrona orientalna	<i>Corvus splendens</i>	X			
80.	majna brunatna	<i>Acridotheres tristis</i>			X	
SSAKI		MAMMALIA				
81.	bizon	<i>Bison bison</i>				X
82.	bóbr kanadyjski	<i>Castor canadensis</i>				X
83.	jeleń aksis (czytal)	<i>Axis axis</i>				X
84.	jeleń sika (wschodni)	<i>Cervus nippon</i>				X
85.	jeleń wirginijski	<i>Odocoileus virginianus</i>				X
86.	maral (jeleń mandżurski)	<i>Cervus elaphus sibiricus</i>				X
87.	wapiti	<i>Cervus canadensis</i>				X
88.	jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>		X		
89.	piżmak	<i>Ondatra zibethicus</i>		X		
90.	burunduk	<i>Tamias sibiricus</i>	X			
91.	koati	<i>Nasua nasua</i>	X			
92.	mangusta złocista	<i>Herpestes javanicus</i>	X			X
93.	mundżak	<i>Muntiacus reevesii</i>	X			
94.	nutria	<i>Myocastor coypus</i>	X			
95.	szop pracz	<i>Procyon lotor</i>	X			X
96.	wiewiórka czarna	<i>Sciurus niger</i>	X			
97.	wiewiórka szara	<i>Sciurus carolinensis</i>	X			X
98.	wiewiórczak rdzawobruchy	<i>Callosciurus erythraeus</i>	X			

(Tabela udostępniona przez GDOŚ).

Warto przypomnieć, iż naruszenie zakazu wprowadzania ryb gatunku obcego, na którego wprowadzenie jest wymagane zezwolenie, bez zezwolenia albo wbrew warunkom określonym w tym zezwoleniu,

zawartego w art. 3i pkt 1 ustawy o rybnactwie śródlądowym, zostało spenalizowane w art. 27c ust. 1 pkt 4 jako przestępstwo i zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. ■

»